

Riktlinjer för exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden

Dnr 1-784/2022

Gäller fr.o.m. 2023-01-10

**Karolinska
Institutet**

Riktlinjer för exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden

Innehåll

1.1 Inledning	3
1.2 Syfte.....	4
2 Ansvar för efterlevnad	4
3 Export	4
4 Expert- och stödfunktion.....	5
5 Deklarationer	5
6 Intern utbildning och information.....	5
7 Uppföljning och uppdatering.....	5
8 Brott mot exportkontrollregler.....	6
9 Exportkontrollorganisation vid KI.....	6

Diarienummer	Dnr föreg. version:	Beslutsdatum:	Giltighetstid:
Dnr 1-784/2022	1-304/2021	2023-01-10	Fr.o.m. 2023-01-10 och tills vidare

Beslut:
Rektor

Dokumenttyp:
Riktlinjer

Handläggs av avdelning/enhet:
Fastighetsavdelningen/Säkerhetsenheten

Beredning med:
Universitetsledningen

Revidering med avseende på:

Ny EU förordning, borttagna krav på lokala bedömningar, anvisningar och ombud samt redaktionellt.

1.1 Inledning

Produkter och teknik med dubbla användningsområden är föremål för regelbegränsningar som Karolinska Institutet (KI) måste följa och särskilt beakta i internationella forskningsprojekt. Produkter med dubbla användningsområden (PDA) är särskilt identifierade produkter och teknik som normalt har en civil användning men som även kan nyttjas i militärt syfte, till exempel som utgångsmaterial till massförstörelsevapen eller vapenbärare för dessa. Vilka dessa produkter är finns förtecknat i bilaga 1 till EU- förordningen (EU) nr 2021/821 för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden¹. Exempel på reglerade produkter är olika slags kemikalier, kärnmaterial, läkemedel, mikroorganismer och teknologier för utveckling, produktion eller användning av sådana produkter. I Sverige kompletteras förordningen med bestämmelser i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd samt bestämmelser i förordningen (2000:1217) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd. Regelverket omfattar såväl fysisk förflyttning som elektronisk överföring av de reglerade produkterna. Regleringen av dessa produkter är ett led i arbetet med att förhindra spridning av massförstörelsevapen.

Då KI i linje med Strategi 2030 kommer att sträva efter att stärka sin internationella profil och att bli ett starkt samverkande universitet är det viktigt att säkerställa att all KI:s verksamhet uppfyller gällande regelverk om exportkontroll. Inom KI förekommer kontrollerade produkter med dubbla användningsområden och i de fall dessa produkter (eller sådan teknik) exporteras, överförs, förmedlas eller transiteras måste erforderliga tillstånd och information finnas.

KI ska årligen lämna in en avgiftsdeklaration för PDA samt deklarerera i enlighet med Förenta nationernas konvention om förbud mot utveckling, produktion,

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden.

innehav och användning av kemiska vapen (kemvapenkonventionen) till Inspektionen för strategiska produkter (ISP).

1.2 Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att säkerställa regelefterlevnaden på området och att tydliggöra ansvarsfördelningen gällande exportkontrollfrågor inom KI. Vidare tydliggörs vilket internt stöd som finns för att främja efterlevnaden. Riktlinjerna är en del av KI:s interna exportkontrollprogram och innehåller en beskrivning av dess exportkontrollorganisation

2 Ansvar för efterlevnad

Prefekt ansvarar för efterlevnad av exportkontrollregelverket vid sin institution.

Säkerhetschefen ansvarar för bevakning av utvecklingen inom området, samordning och uppföljning av området.

Säkerhetschefen ska utse en samordnare utbildad inom exportkontroll vid säkerhetsenheten inom universitetsförvaltningen (exportkontrollsamordnare).

3 Export

Exportkontrollsamordnaren ska informeras innan någon export eller motsvarande som kräver exporttillstånd sker från KI. Vidare bistår exportkontrollsamordnaren verksamheten med vägledning vid ansökan om exporttillstånd från ISP respektive Strålsäkerhetsmyndigheten, i det senare fallet i samråd med strålskyddsexpert vid KI.

All export som kräver exporttillstånd, inklusive export som omfattas av EU-generella exporttillstånd, ska dokumenteras och diarieföras av exportkontrollsamordnaren.

4 Expert- och stödfunktion

Säkerhetsenheten tillhandahåller information och utbildning inom exportkontroll. Enheten ger även stöd till prefekt samt forskare i deras exportkontrollbedömningar.

5 Deklarationer

Säkerhetsenheten avger årligen avgiftsdeklaration till ISP i enlighet med lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd liksom förordningen (2008:889) om finansiering av verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter. Vidare behöver KI deklarerera in- och utförsel samt innehav av vissa kemikalier som omfattas av deklarationskrav enligt kemvapenkonventionen. Säkerhetsenheten handlägger även dessa deklarerationer till ISP.

Prefekt och kemikalieombud samt, i förekommande fall, exportkontrollombud bistår säkerhetsenheten med det underlag som behövs för deklarerationerna.

6 Intern utbildning och information

Säkerhetsenheten bevakar utvecklingen inom området och tillhandahåller information och utbildningsmaterial inom exportkontroll. Information om exportkontroll ska inkluderas i relevanta interna utbildningar som erbjuds av universitetsförvaltningen.

Om behov föreligger kan prefekt tillsätta ett exportkontrollombud som stödjer lokalt i exportkontrollfrågor.

7 Uppföljning och uppdatering

Säkerhetsenheten bevakar lagändringar och annan utveckling inom området samt föreslår rektor vid behov uppdatering av riktlinjerna.

8 Brott mot exportkontrollregler

Regelverket för exportkontroll är juridiskt bindande med civil- och straffrättsliga påföljder vid överträdelser.

9 Exportkontrollorganisation vid KI

Rektor

- Beslutar om centrala riktlinjer.
- Efterlevnadsåtagande.

Prefekt

- Ansvarig för regelefterlevnad vid institution.
- Söker råd från exportkontrollsamordnare vid behov.

Exportkontrollombud vid institution

- Valfri funktion som är ett lokalt stöd inom exportkontroll.
- Söker råd från exportkontrollsamordnare vid behov.

Forskare

- Ansvarar för att följa exportkontrollreglerna rörande den egna forskningen.
- Söker råd från exportkontrollsamordnare vid behov.

Stöd inom universitetsförvaltningen

Exportkontrollsamordnare (säkerhetsenheten)

- Ger råd till rektor om riktlinjer.
- Ger råd till prefekter vid implementering.
- Tillhandahåller utbildning och information.
- Assisterar forskare vid klassificering och tillståndsansökan.
- Kontaktperson för nationella myndigheter (ISP).
- Representerar KI i SUHF:s arbetsgrupp för exportkontroll.

Juridiska avdelningen

- Ger råd gällande exportkontrollregler i forskningsavtal.

Avdelningen för forskarstöd

- Hänvisar forskare till riktlinjer och stödfunktioner när frågor om exportkontroll dyker upp i kontakt med forskare under ansökningsprocessen.

Samordnare (strålsäkerhet/biosäkerhet/kemikaliesäkerhet)

- Integrerar exportkontroll i information och utbildning inom deras expertområde.
- Stödjer exportkontrollsamordnare vid klassificering.